

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 3. Zelus animarum in periculis tutus. Fig. Symb.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

suos ablegavit? Mulier illa paupercula erat misera, ut jam dictum; neque potuisset multorum satellitum numerum contueri. Quod si Magistri dignitatem vidisset, & Discipulorum cœtum; subito fortassis aufugisset; ac præda petuisset. S. Chrysost. tom. 6. orat. in Samaritanam.

Comprehensus sum à Christo. Philipp. 3. 12. ait Paulus: eram in perditorum numero, suffocabar: apprehendit me Christus: summò studio infestatus est fugientem; ut revocaret ad se. Isidorus Clarius l. 2. or. 10.

Aliorum.

Habeo sub me milites. Matth. 8. 9. Attendant hic Sacerdotes, & Clerici; qui tot habent animas ad curandum; in quibus ferè vix est unica sana: & ita solliciti sint, ut ille Centurio: qui centum milites habens sub se, & propter unum servum ægrum sollicitè tam devotè rogabat Jesum, ut sanaret eum. Hugo Card. hic.

Percurrentes universam regionem. Marci 6. 55. Vide, quanta sit fides hominum Genesareth! ut non præsentium tantum salute contenti sint; sed mittant ad alias per circuitum civitates, quò omnes currant ad Medicum. S. Hieron.

Neque tu times Deum? Luc. 23. 40. Non solum non advertebat mentem ad cruciatus; sed, omnibus suis relatis, res alterius curabat: & ut illum ab errore eriperet, & Magister ejus in cruce fieret, omni ope studebat. S. Chrysost. hom. in Crucem.

Reliquit ergo hydriam suam mulier, & abiit in civitatem. Eccl. Joan. 4. 28. Hoc signum, si diligitur Christus: quòd is, qui diligit, in ejus amicitiam alios trahit. Sim. Cass. hic. l. 11. c. 3. De aqua gratiæ, quam acceperat, in alios refundebat. Idem ibid.

Interrogabat horam ab eis. Joan. 4. 52. Cur quarit de hora? Glossa interlin: non diffidit de misericordia Domini; sed desiderat, ut virtus divina fervorem confessione plurimis innotescat.

Ascendit Petrus in superiora, ut oraret, circa horam sextam: & cum esuriret, voluit gustare. Act. 10. 9. 10. Mirandum, cur sanctum virum post orationem fames sequeretur; cum soleat fames oratione depelli, & esuriens anima non nisi oratione saginari. Existimo, Petrum post orationem non esurisse cibum hominum, sed salutem: nec inedia venatum esse corporis, sed inopia Credentium laborasse. Cum enim Judaicus populus perfidus, & ingratus, illò prædicante, Christo non crederet, famem quodammodo Petrus officii sui sustinebat. S. Ambros. f. 10. de Sanctis. Apud Did. Niss. D. 3. Pasch. §. 1.

Ego autem libentissime impendam, & superimpendar ipse pro animabus vestris. 2. Cor. 12. 15. Si & ipsam carnem infumere oporteat; non parcam propter vestram salutem. S. Chrysost. hom. 26. hic.

Complures his in locis, ob id unum, modò Christiani non sunt; quòd desunt, qui eos

faciant Christianos. Mihi verò persæpe venit in mentem, circum Europæ Academiæ, ac præcipuè Parisiensem, cursare, & infani risu passim vociferari; eosque, qui doctrinæ plus habent, quàm charitatis, his compellere verbis: heu! quàm ingens animarum numerus, vestro vitio exclusus cœlo, deturbatur ad inferos! utinam illi, quemadmodum in literas, ita in hanc quoque curam incumberent; ut reddere possent Deo doctrinæ, creditorumque talentorum, rationem. &c. S. Franc. Xavierius l. 1. ep. 5. Societati Romam.

§. III.

Zelus animarum in periculis tutus, non pervertitur.

Figuræ, Symbola.

At illa venit ad eum ad vespèram, portans ramum olivæ viventibus foliis in ore suo. Gen. 8. 11. Mirum, quòd ramum olivæ, salutis signum, & victoriæ, portet columba; quæ inter putrida cadavera commorata est. Non perit; potius novæ pacis affert ad cellulam insignia, qui ad hominum utilitatem recessit, Dion. Carth. quandam obscuracionem splendide contemplationis quandoque incurrit servi Dei: sed redeuntis ad Dominum mox recuperare amissa contendunt; & magis, quàm antea, illuminantur. Escobar tr. 5. Proph. Chr. l. 4. Sect. 1. Obs. 1.

Cum suggerent filios Israël. Jos. 10. 11. Solum dirigebantur isti lapides in Chanaanæos: & cum Judæi Chanaanæi fugientibus propinqui essent; lapides, plurimos de Chanaanæis occidentes, neminem de Judæis tetigerunt. Abulen. q. 8. Quia scilicet periculosos pro aliena salute conflictus sustinuerunt. Naxera in Jos. 10. hic.

In plateis sicut cinnamomum, & balsamum aromatizans, odorem dedit. Eccl. 24. 20. Justi, & spirituales, quos sapientia cœlestis in omnibus actionibus dirigit; in locis maxime suspectis, & in quibus major peccandi occasio; majorem virtutum, devotionis, modestiæque suæ, odorem diffundunt; qui eos gratos, & spectabiles, facit. Bessius D. 2. Epiph.

Simile fermento, quod acceptum mulier abscondit. Eccl. Matth. 13. 33. Fermentum in massæ inspiditatem non transiit; sed potius massam ad saporis sui trahit æmulationem. Justo enim agnatum est, ab iniquis sociis non solum non perverti; sed eos ad sui imitationem allicere. Escobar tom. 6. Parab. Chr. l. 7. Sect. 2. Obs. 5.

Quemadmodum radii solis contingunt quidem terram; sed ibi sunt, unde mittuntur: sic animus magnus, & sacer, & in hoc demissus, conversatur quidem nobiscum; sed hæret origini suæ. Illine pendet, illuc spectat, ac nititur; nostris tanquam melior interest. Seneca ep. 41.

Testimonia.

Ex Veteri, & Novo.

Omne opus tuum non facies in ea. Ex. 20. 10. Ita legit Tertull. Dicendo tuum, de humano

mano opere definit. Opus autem salutis, & incolumitatis, non est hominis, sed Dei proprium. Tertull. lib. 4. adv. Marcionem c. 12. Pende illas particulas, opus salutis, & incolumitatis: quam aptè opus salutis cum incolumitate copulavit Efcobar t. 2. Perf. Chr. lib. 8. Sect. 3. Obf. 1.

Si separaveris pretiosum à vili, quasi os meum eris. Convertentur ipsi ad te; & tu non converteris ad eos. Jerem. 15. 19. Gregoriò, & Chrysostomò, authoribus, ministri Evangelici inter peccatores degentis securitas exprimitur.

Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Matth. 10. 16. Quà pietate, Domine, oves tuas ad lupos mittis? Cupio oves meas lupis. Sociari, ut lupos attrahant ad sui emulationem. Non lupi vorabunt oves, sed in oves eorum exemplò convertentur. Vident enim Discipulos ab auro, argento, omnibusque abstineri divitiis, quibus avari lupi inhiant. Isaias Abb. or. 16. praecepit Dominus eis, ut nihil acciperent in via; cum enim nihil luporum haberent, non poterant lupi eos devorare. Efcobar tom. 6. Pa. Chr. 1. 7. Obf. 5.

Ego vado. Joan. 8. 21. Anselmus adeo sponte: & ideo frustra laborati. Quam aptè Jesu incolumitas ostenditur, cum proximorum saluti predicando vacabat. *Hec verba,* ait Joannes v. 20. *locutus est Jesus in gazophylacio, docens in templo; & nemo apprehendit eum.* Qui docendis proximis vacat, nulli periculo subiacet. Efcobar. tom. 5. Proph. Chr. 1. 4. Sect. 1. Obf.

Nunc querebant te Judaei lapidare &c. at Christus: *si quis ambulaverit in die, non offendit.* Joan. 11. 8. 9. Quia timebant & illi, & sibi ipsis magis, dicunt: *modò querebant te Judaei lapidare; & iterum vadis illuc?* At ipse animat illos, & dicit: sicut, qui videt lucem, non offendit: ita & qui bonum facit, & in lucis operibus ambulat, nihil grave experietur. Theophylactus hic.

§. IV.

Zeli animarum varia motiva, & laudes.

Ex Veteri.

Nè putes &c. Esth. 4. 13. Nè putes te ideo sublimatam, ut te solam salves. Hoc est contra illos, qui non curant, nisi de seipsum. Quibus dicitur in epistola Judae: *va illis, qui in via Cain abierunt; qui dixit Gen. 4. nunquid ego custos fratris mei sum?* Hugo Card. hic.

Afferte Domino &c. Pl. 28. 1. Afferte, quos sponte venire aut necessitas vetat, aut aetas impedit, aut ignorantia retardat, aut tenent vitia, aut delicta temerantur. S. Chrysol. serm. 10.

Erue eos, qui ducuntur ad mortem. Prov. 24. 11. Si charitas jubet, eripi hominem à morte corporali; multò magis à spiri-

tuali, & aeterna. Hoc maxime dictum sibi putent Religiosi, Sacerdotes, Concionatores sic & Cassianus coll. 2. c. 13. hanc gnomen applicat tentatis: hi enim à dæmone ducuntur ad mortem gratia; qui proinde leniter tractandi, & animandi. Cornelius hic.

Fulcite me floribus &c. Cant. 2. 7. Dicit hac sponsa adolescentulis, quæ sub ejus cura erant: quasi eas rogans, ut consentiant ejus admonitionibus: & fiant quasi flores, & poma; quibus ipsa recreetur. de Ponte hic Exh. 39. §. 2.

Surge Cant. 2. 10. ad lavandos alios: quia amica es, columba, formosa. Nunquid frustra has gratias tibi concessi? nunquid talenta, quæ tibi, ad lavandos alios, dedi, abscondes in terra? si mea amica; cur non de meo lucro sollicita? si mea columba; cur non mihi fecunda? si mea formosa; cur non progredieris foras; ut videant opera tua bona, & glorificent &c. Idem hic Exh. 15. §. 1.

Veni de capite &c. Cant. 4. 8. q. d. pugna-bis contra has feras Dei Verbi gloriæ, & vinces eas: & hos omnes montes, eorumque incolae, ac universas gentes, subicies mihi: de illis triumphabis, & coronaberis. *Corona senum filii filiorum.* Prov. 17. 6. quoniam ij, qui convertuntur ad fidem, & gratiam; corona sunt eorum, qui eos converterunt. 1. Thesal. 2. 19. *qua spes nostra, aut gloria? gaudium, aut coronas? numne vos? Gaudium meum, & corona mea.* Philipp. 4. 1. Idem hic Ext. 21. §. 4.

Quem mittam &c. Il. 6. 8. Tò nobis stimulus est Isaiæ, & Apostolis; ut magnò animò missiones Dei suscipiant, cogitantes, se in hac re Seraphinorum esse socios, atque se ire ad opus divinum; non ex se, sed à Deo vocatos, & electos, Cornelius hic.

Ex Novo.

Beati, qui esuriunt, & sitiunt justitiam. Matth. 5. 6. id est, tam ardenti affectu appetunt in omnibus justitiam observare, ut Deus honoretur in omnibus: sicut famelicus appetit cibum, & potum corporalem. Itaque esurire & sitire, justitiam, quæ est virtus generalis, de qua nunc sermo, est, vehementer optare, ut omnes Deo obediant; & tam ipse, quàm alii, in bona vita proficiant. Dion. Carthus. hic.

Sicut credidisti, fiat tibi. Matth. 8. 13. Felix, per quem etiam in alienam salutem exundant merita propria. Eusebius Gallic. hom. de Quadrag.

Sedebitis & vos judicantes &c. Matth. 19. 28. Quomodo sedebunt judicantes? cum omnis reus etiam verbi otiosi judicandus sit: Petrus negavit, filii Zebedæi ambierunt primas cathedras, facta inter eos contentio, quis eorum videretur esse major, relicto eò omnes fugerunt? Apostolicò munere, & Zelò, omnia peccata ita evacuata, ac si nunquam extitissent. Tam præclarum est munus prædicare, & convertere, Sylveira Addit. hic.